

POSTANOWIENIE

30 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 30 kwietnia 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa A.S. i M.S.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.

o zapłatę i ustalenie ewentualnie o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 29 stycznia 2025 r., I ACa 2158/23,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od Banku spółki akcyjnej w W. na rzecz M.S. i A.S. po 2025 zł (dwa tysiące dwadzieścia pięć złotych) kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 2 marca 2023 r. Sąd Okręgowy w Płocku ustalił, że umowa kredytu mieszkaniowego [...] hipoteczny nr [...] zawarta w dniu 21 września 2007 r. pomiędzy powodami M.S. i A.S. a Bankiem Spółka Akcyjna z siedzibą w W. jest nieważna (pkt 1); zasądził od pozwanego na rzecz powodów łącznie 81 649,05 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 6 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty

(pkt 2); oddalił powództwo ewentualne o zapłatę (pkt 3) i orzekł o kosztach postępowania (pkt 4 i 5).

Wyrokiem z 29 stycznia 2025 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację pozwanego (pkt 1) i orzekł o kosztach postępowania (pkt 2).

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w części, tj. co do pkt 1 wyroku – w zakresie, w którym Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w części dotyczącej zasądzenia (pkt 2 wyroku Sądu Okręgowego) od pozwanego na rzecz powodów 81 649,05 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty, a także co do kosztów postępowania przed Sądem I instancji, (tj. w zakresie, w jakim wyrok nie uwzględnia podniesionego zarzutu wygaśnięcia wierzytelności powodów w kwocie 81 649,05 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty, na skutek złożonego przez powodów oświadczenia o potrąceniu) – oraz w całości w zakresie pkt 2.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na jej oczywistą zasadność wobec braku merytorycznego zbadania zarzutu wygaśnięcia wierzytelności powodów w kwocie 81 649,05 zł, tj. wierzytelności uwzględnionej w wyroku Sądu I instancji, która - zdaniem pozwanego - wygasła na skutek złożonego przez powodów oświadczenia o potrąceniu z dnia 26 stycznia 2024 r., doręzonego bankowi dnia 25 marca 2024 r.

W odpowiedzi powodowie wnieśli o odrzucenie, względnie odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na ich rzecz od pozwanego zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki

przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Przechodząc do oceny twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), należy przypomnieć, że zachodzi ona wówczas, gdy z treści skargi bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że wadliwości przytoczone w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Konieczne jest w związku z tym wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającej na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 r., nr 4, poz. 75; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Wymaga przy tym podkreślenia, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Wynikająca z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ma charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga kasacyjna jest zasadna w stopniu „oczywistym”, jeżeli można ją stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby pogłębionego badania okoliczności sprawy (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Bliższa analiza akt sprawy wykazała, że w sprawie nie zachodzi oczywista zasadność skargi kasacyjnej w przyjętym wyżej rozumieniu.

W okolicznościach sprawy pozwany złożył pismo datowane na 7 maja 2024 r., zatytułowane „Pismo przygotowawcze pozwanego z wnioskiem dowodowym” (k. 368), w którym wnioskował o „dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z oświadczenia o potrąceniu złożonego pozwanemu przez stronę powodową celem wykazania faktu jego doręczenia pozwanemu, jego treści oraz przedmiotu” (k. 368-370). Następnie pozwany złożył pismo datowane na 28 listopada 2024 r. (k. 408 i n.) stanowiące rozwinięcie pisma procesowego z 7 maja 2024 r. Analiza treści tych pism dowodzi, że nie zostały spełnione wymagania co do formy, treści i terminu, warunkujące skuteczne zgłoszenie procesowego zarzutu potrącenia z art. 203¹ k.p.c. Ustawa procesowa wprowadza bowiem ustawowe ograniczenia w zakresie zgłaszania zarzutu potrącenia w procesie cywilnym. Zarzut potrącenia może zostać podniesiony tylko w piśmie procesowym, do którego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące pozwu, z wyjątkiem przepisów dotyczących opłat. Ponadto pozwany może podnieść zarzut potrącenia nie później niż przy wdaniu się w spór co do istoty sprawy albo w terminie dwóch tygodni od dnia, gdy jego wierzytelność stała się wymagalna. Jak wskazał zaś sam skarżący oświadczenie powodów o potrąceniu z dnia 26 stycznia 2024 r. zostało doręczone bankowi dnia 25 marca 2024 r.

Zważywszy, że w aktualnym stanie prawnym skuteczność procesowego zarzutu potrącenia została ograniczona do przypadków, które objęte są dyspozycją art. 203¹ k.p.c., brak spełnienia określonych w nim wymagań skutkuje tym, że zarzut potrącenia nie może zostać uwzględniony na etapie wyrokowania, nawet jeśli materialnoprawne oświadczenie o potrąceniu było złożone skutecznie.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 w związku z art. 99 k.p.c. i § 2 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

A.G.

[SOP]